

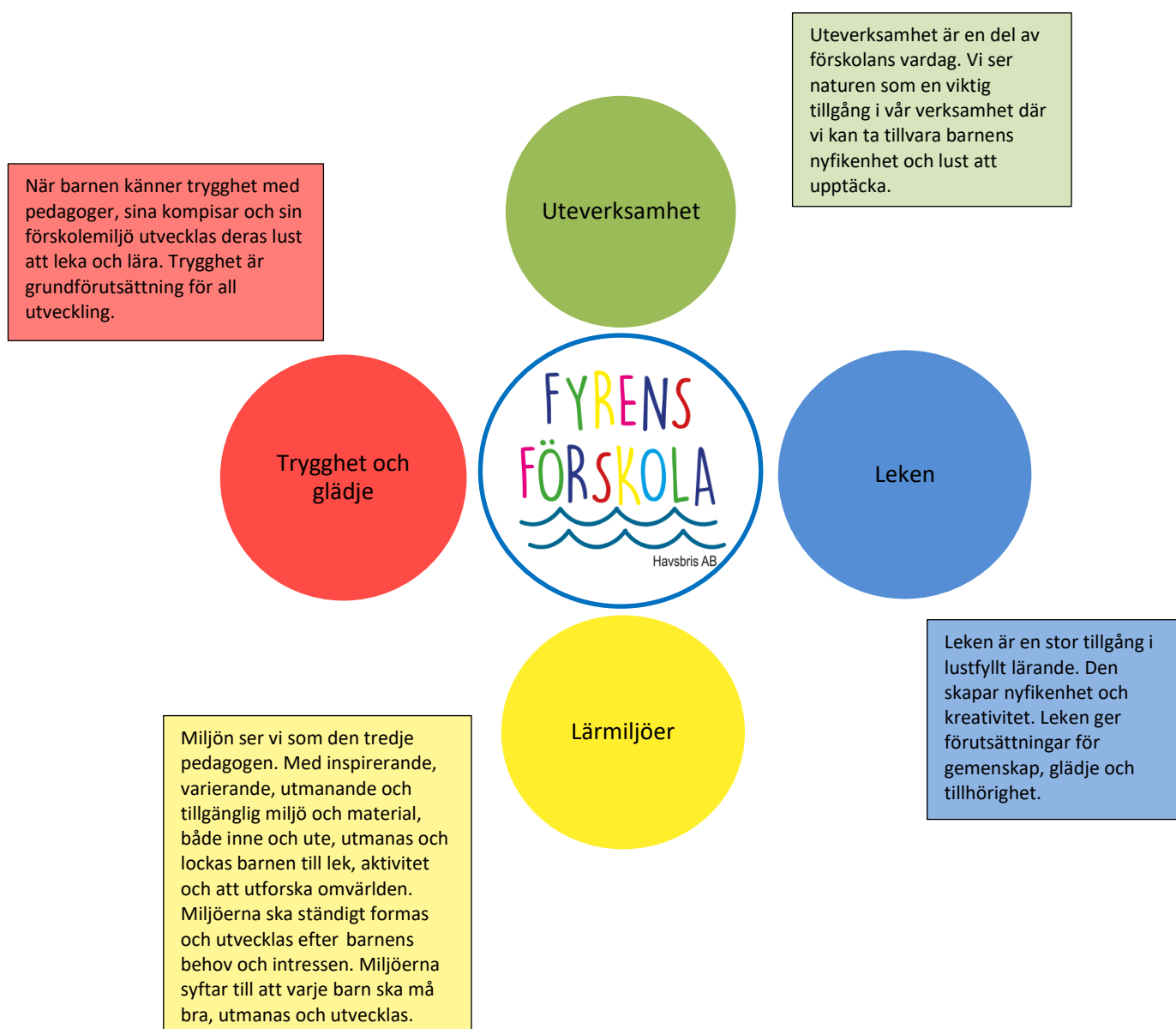
Verksamhetsplan för Fyrens förskola

Verksamhetsåret 2023/2024

Vår vision

Med barnets bästa i fokus vill vi skapa ett lustfyllt lärande med trygghet som grund. Med pedagoger som är engagerade och medupptäckande skapar vi grunden till det livslånga lärandet.

Pelare i vår verksamhet

– Trygghet och glädje

Det är viktigt att både barn, vårdnadshavare och personal upplever trygghet på förskolan. Vi gläds tillsammans med barnen när de utvecklas och erfar nya kunskaper.

Pedagogens förhållningssätt: *Närvarande och lyhörda för att fånga upp signaler från barnen. Tydliga rutiner, tydlig och öppen kommunikation samt bekräftelse och uppmuntran. Glädjespridare, att ha roligt tillsammans ger gemenskap.*

– Uteverksamhet

Både gården och närområdet har mycket att ge. Varje dag är vi ute på förmiddagen och på eftermiddagen. Vår ambition är att utforska vårt närområde varje vecka. Varje måndag har vi gemensamma pedagogiska aktiviteter ute, där avdelningarna turas om att ansvara för en uteaktivitet.

Pedagogens förhållningssätt: *Medupptäckande, medundersökande, utmanande och inspirerande.*

– Leken

Det är genom leken som barn tar sig an världen och gör den begriplig. Leken är en metod för att uppnå andra kunskapsområden men är även ett eget mål i sig.

Pedagogens förhållningssätt: *Närvarande, medlekande och genom inspiration föra leken vidare. Ge tid, utrymme och stöd.*

– Lärmiljöer

Förändra och utveckla pedagogiska miljön efter barnens behov och intressen, samt följa årshjulet. Miljöerna ska vara utmanande, tillåtande och visuellt tilltalande.

Pedagogens förhållningssätt: *Lyhörda, närvarande, observanta,*

Organisation

Historik

Fyren startade med en avdelning i mars 1992 i en villa i Bua. 2006 utökades det med en avdelning i tillfälliga lokaler och till inflyttningen i nya lokaler 2007 startades ytterligare en avdelning. Förskolan drevs då som ett föräldrakooperativ och gjorde så fram till årsskiftet 2008/2009, då fem ur personalgruppen tog över driften och det blev ett personalkooperativ. I augusti 2011 övergick vi till att driva Fyrens förskola som ett aktiebolag under namnet *Havsbris AB*. Fyren hade fortsatt tre avdelningar fram till terminsstarten 2012, då vår fjärde avdelning öppnade. 2017 gick en ur styrelsen i pension och 2020 gick ytterligare en ur styrelsen i pension, Havsbris AB ägs nu av 3 personer ur personalgruppen.

Förutsättningar

Förskolan ligger i Bua i en naturskön miljö med närhet till djur, natur och hav. Vi har promenadavstånd till bibliotek, lekplatser, skola och en annan förskola.

Fyrens förskola består av fyra avdelningar med 62 barn. Antal per 20230912

Arken 19 barn i åldrarna ca 3-6år

Duvan 18 barn i åldrarna ca 3-6år

Regnbågen 13 barn i åldrarna 1-ca 3år

Jollen 12 barn i åldrarna 1-ca 3år

Till vårterminen 2024 kommer 4-6 nya barn att introduceras mellan januari – april.

Samtliga avdelningar har 295 - 300% tjänst, avdelning Arken har 2023 tilläggsbelopp på 20% (resurs anställd på 30%)

De anställda består av 6 förskollärare (510%), 6 barnskötare (502,5%), 1 med annan utbildning (75%), 2 utbildade (162,5%), en kokerska (100%) samt lokalvårdare (40%).

Rektor 60% och personalansvarig 25%, dessa uppdrag sköt av styrelsemedlemmar.

Våra styrdokument:

Vårt arbete ska alltid utgå från våra styrdokument. Utifrån dessa sätts ramen för vårt arbete, VAD vi ska göra. Forskning och beprövad erfarenhet blir verktyg för HUR vi ska genomföra utbildningen i det dagliga arbetet gällande metoder, arbetssätt, organisation och förhållningssätt.

Skollag SFS (2010:800)

Diskrimineringslag SFS (2008:567)

Offentlighets- och sekretesslag SFS (2009:400)

Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) SFS (2018:1197)

Lpfö -18

Förordningar utfärdade av regeringen

Föreskrifter som Skolverket har fått i uppdrag av regeringen att ge ut.

Våra arbetsverktyg:

TYRA-appen
SKA-dokument
Likabehandlingsarbete - dokument
Microsoft Office 365 (OneDrive)
Lotusdiagram
Deltautvärdering

Våra dokument:

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling: se bilaga 1

Handlingsplan för hållbarutveckling: se bilaga 2

Handlingsplan för skolövergång: se bilaga 3

Värdegrund för Fyrens förskola: se bilaga 4

Handlingsplan måltidspedagogik: se bilaga 5

Matpolicy: se bilaga 6

Vårt arbete

Pedagogen

Varje pedagog ansvarar för att ge förutsättningar till utveckling och ett lustfyllt lärande i mötet med det enskilda barnet och i grupp.

Pedagogerna arbetar för att skapa trygghet, se varje barn och dess behov, uppmuntra, vägleda och stötta.

Förskollärarna ansvarar för det pedagogiska innehållet i undervisningen som ska svara mot förskolans uppdrag. De ansvarar även för att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande. Utbildningen genomförs gemensamt i arbetslaget och alla arbetar för att främja barns utveckling och lärande.

Reflektion och analys genomförs kontinuerligt.

Vi strävar alltid mot barnets bästa, vi sätter barnens och utbildningens behov före våra egna.

Vuxnas förhållningssätt påverkar barnen och vi är därför viktiga förebilder.

Vi reflekterar kontinuerligt över vår barnsyn, enskilt och i grupp.

Pedagogen ska kontinuerligt reflektera över sin egen roll i sitt arbete på avdelningen och i verksamheten. Delta i kompetensutveckling samt förkovra sig inom förskoleyrket.

Stötta och hjälpa varandra genom kollegialt lärande.

Delaktighet och inflytande

Vi erbjuder barnen inflytande och delaktighet över sin vardag hos oss. Vi använder oss av arbetsformer som möjliggör detta t.ex. röstning, lyssna in idéer, tankekartor, observationer m.m.

Likabehandlingsarbetet

Varje avdelning gör en kartläggning av sin barngrupp. Dokumentet "Likabehandlingsarbete" används sedan för att skapa en systematik. Arbetet ska även synliggöras för barn samt vårdnadshavare och vara levande i verksamheten. Arbetet bedrivs kontinuerligt i takt med att barngruppen ändrar sig. Utvärdering görs terminsvis.

Normer och värde

Vi strävar efter ett inkluderande arbetssätt där varje barn möts utifrån sina förutsättningar där olikheter ses som en tillgång. Vi respekterar barnets person och integritet. Vi har ett normkritiskt förhållningssätt för att synliggöra exkluderande normer. Vi står för barnets rätt att utvecklas som individ utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Vi strävar efter att barnen ska utveckla förståelse för vårt samhälles demokratiska värderingar. Vårt värdegrundsarbete genomsyrar hela verksamheten.

Läs mer i vår värdegrund: Fyrens Värdegrund, bilaga 6

Samverkan förskola – hem

Vårdnadshavare och barn ska känna sig välkomna, delaktiga och trygga. Vi vill ha en god atmosfär där vi känner förtroende för varandra. För att åstadkomma detta krävs ett öppet klimat. Vi möter alla synpunkter och funderingar kring vår verksamhet med respekt och förståelse. Vi skapar insyn och delaktighet i vår verksamhet genom en regelbunden dialog med vårdnadshavarna.

Samverkan består av utvecklingssamtal, vårdnadshavarmöte, daglig kontakt och månadsbrev.

På förskolan har barnen en trygghetsbok där de kan prata om hemmet. Hemma kan de titta på bilder på förskoleappen Tyra som ett hjälpmedel att berätta om förskolan.

Introduktion

Under barnets första tid på förskolan vistas barnet i mindre grupper med färre barn för att skapa en trygg övergång från hemmiljön. Delas i mindre grupper Under introduktionen är vårdnadshavarna aktiva med sina barn och visar på så sätt att förskolan är en trygg plats. Vi pedagoger finns med och lär känna barnet och vårdnadshavarna. Som pedagoger är vi närvarande, lyhörda och välkomnande men samtidigt tydliga och professionella. Vi bemöter vårdnadshavarna med våra professionella åsikter och utgår från våra styrdokument.

Överintroduktion mellan avdelningar

Alla barn känner all personal eftersom vi vistas på samma gård och att vi hjälps åt över avdelningarna. Detta gör att förutsättningarna för trygga överintroduktioner är goda. Överlämning sker mellan pedagoger på lämnande och mottagande avdelning och samtal sker mellan ny ansvarig pedagog och vårdnadshavarna. Besök på ny avdelning sker med vårdnadshavare för att lära känna familjen och barnet lite mer samt för att påbörja en god relation.

Barnen som ska flytta upp hälsar på sin nya avdelning vid ett par tillfällen och när behov finns att hjälpas åt över avdelningarna flyttas i första hand dessa barn till sin nya avdelning. Vi förbereder så att barnets kort, korg, extrakläder och ev ytterkläder flyttas över så att barnets första dag på nya avdelningen känns välkomnande.

Samverkan med skolan

Läs bilagan om skolövergången.

Elever

Vi välkomnar elever från olika skolformer såsom; grundskola, gymnasieskola, högskola och vuxenutbildning. Vi vill göra det vi kan för att främja intresset för förskoleyrket och under deras praktik vara goda förebilder för yrket samt visa intresse för deras frågor och funderingar.

TAKK

Vi arbetar med TAKK på samtliga avdelningar. Tecknen används tillsammans med tal, som stöd vid språkutveckling. TAKK är en väg in till kommunikation och delaktighet. Det är ett stöd, ett tydliggörande och en förstärkning till det talade språket. Tecknen ger barnen ett språkligt redskap för att kunna samspeka. Barnen fyller på sitt ordförråd genom händerna och tecknen hjälper dem att utveckla det talade språket.

Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation ska visa på barnets/barnens utveckling och vara ett hjälpmedel att utvärdera vår verksamhet. Denna tas med till reflektionstillfällena. Olika tillvägagångssätt är att använda lärplattan, foto, loggböcker, post-it lappar och skapande material.

Processväggen är till för att kunna följa barnens utveckling. På väggen kan barnen se vad vi gör i projektet just nu via bilder. Vi kan lyssna in och observera deras tankar och reflektioner för att kunna leda projektet vidare.

Vi använder bloggen och portfolion på förskoleappen Tyra för att visa vårdnadshavarna på barnets utveckling och vad vi gör i verksamheten. Vi synliggör läroplanens mål kopplat till vårt arbete genom att "tagga" inlägg i blogg och portfolio.

Varje avdelning har även möjlighet att göra "projektavtryck" på gården.

När barn slutar hos oss finns möjlighet att spara ner sin egen portfolio som PDF.

Undervisning och lärande – årshjulet som arbetsmetod

Med årshjulet som grund väljer varje avdelning sitt/sina projekt för verksamhetsåret.

Arbetet ska vara projektinriktat där vi tar vara på barnens intressen, de är med och planerar och leder arbetet vidare. I arbetet med projekten använder vi oss av vårt årshjul.

Årshjulet är indelat där fokus läggs på en viss del av läroplanen under en period.

Med delaktighet och inflytande, leken, motorik och rörelse, digital teknik, normer och värden, som del av metod, fördjupar vi oss inom våra delområden. Projektet blandas upp med högtider och händelser. Från augusti till mitten av september (alt hela september) har vi kartläggningsperiod. Många nya barn introduceras på våra yngrebarnsavdelningar och barn har flyttat upp till äldrebarnsavdelningarna. Detta gör att fokus under denna period ligger på att arbeta med gruppen och lyssna in barnens intressen. Från oktober och fram till årsskiftet arbetar vi med delområdena språk och estetiska uttryck. I januari – juni är natur, teknik och matematik i fokus. Varje avdelning väljer själva hur de vill lägga upp arbetat. De kan arbeta med dem var för sig eller kombinera dem under aktuell termin.

En beprövad arbetsmetod är att använda sig av en handdocka/maskot för att fånga barnens intresse. Vi har också de senaste åren sett fördelen av att dela barnen i mindre grupper samt att använda oss utan böcker/faktaböcker i miljöerna för att fånga barnens intresse samt för att ha böckerna tillgängliga och genom det öka lusten att läsa.

Vi har även sett goda resultat av att upprepa aktiviteter

Övergripande metod - LEKEN

Under läsåret 23/24 kommer vår övergripande metod att vara Leken.

Vi har valt detta då det är en av pelarna i vår verksamhet och något som vi fått indikeringar på önskas mer av, både från pedagogerna och från vårdnadshavarna.

Det finns även en del ny forskning på området leken som gör oss nyfikna och intresserade.

Mål för hela verksamheten:

- Samsyn gällande begreppet LEK – Vad är lek för oss?
- Kartlägga leken på förskolan, avseende organisation, barn och pedagoger.
- Utveckla och förnya lärmiljöer som lockar till lek.
- Ge barnen möjlighet till fler långa ostörda lekpass.

Metod:

Samsyn begreppet LEK

För att skapa samsyn kring begreppet har vi tagit till oss tips för att skapa samsyn enligt nedan:

1. Tänk enskilt
2. Beskriv för varandra hur ni tänker
3. Skapa gemensamma tankekartor
4. Diskutera
5. Ifrågasätt, våga pröva och utvärdera
6. Acceptera inte att någon gör som den själv vill, alla behöver följa den gemensamma planen.
7. Påminn, stötta och reflektera
8. Lyft kollegor, visa glädje och beundran och ge varandra handlingsutrymme innanför ramarna.

(Edlund, 2020)

Vi kommer att följa dessa steg på vår väg mot gemensam samsyn. Steg 1-3 och eventuellt 4 kommer att genomföras på vår uppstartsdag i augusti 2023.

Kartläggning av leken

Pape (2016) menar att leken och det lekfulla samspelet har en central ställning i barns upplevelse av att ha en bra barndom. Hon menar att förskolan måste se om sin viktigaste uppgift att alla barn får uppleva glädje, samhörighet och inkludering genom lek och lekfullt samspel i vardagslivet. Hon menar att detta inte är något som kommer av sig självt. Bra lek är ingen naturlig följd av att barn får vara tillsammans. Barns lek kan innehålla både glädjeämnen, och sorger, samhörighet och exkludering, förhandlingar och maktkamper. Med andra ord: leken är barnets källa till livslångt lärande på gott och ont. Leken är barnets egen bildningsresa.

Hon menar att pedagogerna i förskolan måste vara medvetna om sitt ansvar att göra alla barn delaktiga i lekgemenskapen. Systematiskt arbete över tid för att skapa en professionell praxis där leken sätts i centrum är metoden för att lyckas.

Vi kommer att kartlägga leken enligt Pape (2016) med en rad frågeställningar som vi kommer att arbeta med avdelningsvis på planeringsdag som genomförs under första veckan efter uppstartsdagen.

- Hur många timmar är avsatta för lek varje dag?
- Hur långa sammanhängande perioder leker barnen?
- Har leken hög prioritet?
- Vilket slags lek är det mest av?
- Deltar alla barn i lek?
- Är ert intryck att alla barn har det bra i leken?
- Har alla barn lekkamrater?
- Finns det barn i gruppen som sällan är tillsammans med andra barn?
- Vad gör vuxna när barnen leker?
- Upplever ni att barnen gärna har med er pedagoger i leken? (gäller detta alla eller bara några få)
- Leker vuxna oftast med barnen?
- Är vuxna ett bra stöd för barnen i leken?
- Fungerar rummen och miljöerna bra för lek?

Ovanstående frågor kommer att vara början på vårt utvecklingsarbete för leken.

Frågorna genomförs och dokumenteras i augusti 2023, januari 2024 och juni/juli 2024.

Dokumentation sker i Office 365.

Lärmiljöer

Wallin (2023) menar att vi ska tänka att leken kommer först när vi skapar våra lärmiljöer. Efter det tänker vi vidare på hur vi kan skapa möjligheter till lärande och följa vårt uppdrag. Hon menar även att det alltid är vi vuxna som har makten att bestämma vilka miljöer och material barnen ska få möta och få tillgång till under sin tid i förskolan.

På förskolan finns en basmiljö som ser någorlunda lik ut på de flesta förskolor. Utöver det finns de föränderliga miljöerna. De föränderliga miljöerna styrs av barnens intressen och tankar. En sådan miljö är en process över tid, ständigt föränderlig och utvecklande utifrån vad som sker i det vi arbetar med.

För att reflektera kring våra lärmiljöer och varför vi gör som vi gör när vi förändrar dem, kommer vi att använda oss av en mall som Wallin (2023) beskriver i sin bok.

Ostörda lekpass

Genom att lita på leken som undervisning vill vi låta den ostörda leken få mer plats.

Pedagogerna finns med i närheten och kan gå in vid behov för att förklara eller lösa praktiska problem. Varje vecka vill vi att alla barn får möjlighet till ett längre lekpass.

Ostörd lek leder enligt Ellneby (2021) till mer lek. Barnen blir lugnare, nöjdare och gladare av att leka. Barnen tränar sig i att kompromissa och leka utan stöta sig med någon när de får tillfälle att leka under längre perioder menar Ellneby.

I vår läroplan hittar vi många belägg för att arbeta med leken som metod. Läroplanen framhåller miljön som en förutsättning för barns lekutveckling och val av lekaktivitet.

Skolverket menar att miljön ska vara **tillgänglig** för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation. Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn **varierade aktiviteter i olika sammanhang**. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att **bredda sina lekmönster** och val av aktiviteter. Lpfö 18, s.7

För barn är det lek i sig som är viktigt. I leken får barnen möjlighet att **imitera, fantisera och bearbeta intryck**. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar fantasi och inlevelse. Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning samt förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att **ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva**. Lpfö 18, s.8

Lek ska ha en **central plats i utbildningen**. Ett förhållningssätt hos alla som ingår i arbetslaget och en miljö som uppmuntrar till lek bekräftar lekens betydelse för barnens utveckling, lärande och välbefinnande. Lpfö 18, s.8

Barnen ska ges förutsättningar både för lek som **de själva tagit initiativ till** och som någon i **arbetslaget introducerar**. Alla barn ska ges möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga. När någon i arbetslaget följer eller leder lek på lämpligt sätt, antingen utanför leken eller genom att själva delta, kan faktorer som begränsar leken uppmärksammas samt arbetssätt och miljöer som främjar lek utvecklas. Genom en aktiv närvaro är det möjligt att stödja kommunikationen mellan barnen samt förebygga och hantera konflikter. Lpfö 18 s.8

Argument för leken:

- Barnen stärker sin sociala kompetens och sitt relationsskapande
- Barnen bearbetar sina upplevelser och konflikter
- Barnen lär sig gränser och regler
- Barnen utvecklar fantasi och kreativitet
- Barnen utvecklar sin kommunikativa kompetens

Referenser:

Edlund, L. (2020) *De yngsta barnen och undervisningen*. Lärarförlaget. Stockholm
Ellneby, Y. (2021) *Den livsviktiga leken*. Natur och Kultur. Stockholm
Pape, K. (2016) *Lekfullt samspel i förskolan*. Lärarförlaget. Stockholm
Skolverket (2018) *Läroplan för förskolan Lpfö 18*. Nordstedts. Stockholm.
Wallin, E. (2023) *Förskolans lärmiljöer – att främja kreativitet, lek och lärande*. Gothia kompetens. Stockholm

Hur?

Höstterminen startar upp med en planeringsdag där vi har fokus på leken. Vi börjar med en workshop där vi arbetar för att skapa samsyn kring begreppet lek. Detta kommer att göras enskilt, avdelningsvis och gemensamt. De tankekartor som skapas vid detta tillfälle kommer att vara ett levande verktyg i vår verksamhet som vi kommer att komma tillbaka till under APT:erna.

Vi kommer att titta på två föreläsningar av Margareta Öhman. Den första heter "Lekens betydelse för barns utveckling och välbefinnande" och den andra heter "Låt leken främja språket".

Efter filmerna kommer vi att diskutera och reflektera genom walk and talk i par, för att avsluta med gemensam reflektion.

Kartläggning av leken via frågor som görs i augusti -23, januari -24 och juni/juli -24.

Mall "Förändring av lärmiljö"

Inköp av litteratur inom ämnet

Diskussioner på APT inom ämnet

Fortsätta arbeta med pedagogisk måndag med fokus på leken

Uppföljning

Samsyn begreppet lek

Kartläggningen

Vi kommer löpande att genomföra observationer på avdelningarna.

Läsa och diskutera APT

Diskussioner på SKA-möte

Diskussioner på arbetslagens reflektionstid

Enkätfrågor till personalen

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Systematiskt Kvalitets Arbete används för att se och visa på barns och pedagogers läroprocesser, stöd för reflektioner samt utvärdera och utveckla verksamheten.

Pedagogerna arbetar med att pedagogiskt och systematiskt dokumentera de projekt som pågår för att synliggöra den utveckling och det lärande som sker. Hela arbetslaget deltar aktivt i gemensam reflektion och planering. I det dagliga arbetet sker reflektion tillsammans med barnen.

Vi har arbetat fram en gemensam mall där varje avdelning dokumenterar sin planering och utvärderar 2 veckor i taget. I samma dokument skrivs sedan den sammanfattande utvärderingen utifrån en färdig mall med reflektionsfrågor. Utvärdering sker efter varje delområde och lämnas in halvårsvis.

Vi har SKA-möten en gång i månaden med rektor och en förskollärare från varje arbetslag representerad. De ansvarar för utvecklingen av mallar och arbetsprocessen samt för diskussioner kring vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Vårt årshjul

Förskolans prioriterade delområden utifrån Lpfö 18

